

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem Kolozsvár
1.2 Kar	Római Katolikus Teológia Kar
1.3 Intézet	Didaktikus Teológia
1.4 Szakterület	Római Katolikus Teológia
1.5 Képzési szint	Mesteri
1.6 Szak / Képesítés	Pasztorális tanácsadás

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Casuistica moralis						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Orbán Szabolcs, egyetemi adjunktus						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Orbán Szabolcs, egyetemi adjunktus						
2.4 Tanulmányi év	1	2.5 Félév	I.	2.6. Értékelés módja	vizsga	2.7 Tantárgy típusa	alap

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium	2
3.4 Tantervben szereplő összóraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium	28
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					22
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					25
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					35
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					8
Vizsgák					4
Más tevékenységek: szemináriumi dolgozatok, és egyéb dolgozatok megírásában konzultálás					
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	94				
3.8 A félév össz-óraszama	150				
3.9 Kreditszám	4				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	<ul style="list-style-type: none"> • alapvető erkölcssteológia
4.2 Kompetenciabeli	<ul style="list-style-type: none"> • nincs

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> tábla, laptop, projektor
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> térkép, laptop, projektor

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> A <i>Casuistica moralis</i> című tantárgy az erkölccsel kapcsolatos sajátos témák személyes és közösségi vonatkozásainak tárgyalását tűzi ki célul, különösen is figyelmet szentelve olyan kérdéseknek, amelyek erkölcsi szempontból problémásak lehetnek és megoldásra szorulnak. Ezért a kurzus első részében a kiengesztelődés szentsége kerül tárgyalásra (annak történelmi alakulása, fejlődése, jelenlegi teológiai megközelítése). Ez, az elsajátított ismereteken túl ahhoz is segítség szeretne lenni, hogy hallgatók tudatosabban éljenek e „gyógyító” szentséggel. A félév második részét a kazuisztika módszerének szentelve, olyan kompetenciák elsajátítását, gyakorlását tűzzük ki célul, amelyek bizonyos erkölcsi dilemmahelyzetek feloldásához nyújthatnak segítséget: a módszer elméleti tanulmányozásán túl, az élet különböző területeivel kapcsolatos konkrét kérdések megtárgyalására is sort kerítünk A félév elvégzésével a diákok olyan ismereteket tudnak elsajátítani, amelyek lehetővé teszik számukra, hogy a mai társadalom különböző kérdései között el tudjanak igazodni, illetve olyan alapvető ismereteket szerezzenek, amelyek lehetővé teszik az előadás folyamán nem tárgyalt más hasonló jellegű problémáknak a keresztény tanítás fényében történő értelmezését, megoldását.
Tranzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> alapvető erkölccsteológiai ismeretek biológiai, társadalomtudományi stb. alapismeretek

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> Az erkölcsi dilemmahelyzetek feloldására és megoldására való felkészülés: úgy egyéni színtre (különösképpen a kiengesztelődés szentségében), mint általánosan (kazuisztika módszerének elsajátítása, erkölcsi dilemmahelyzetekre való alkalmazása)
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> Olyan ismeretek átadása és elmélyítése, amely segítséget nyújthat az erkölcsi problémák megoldásába

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
Bevezetés – a kiengesztelődés szentségének megnevezései	előadás, magyarázat	ORBÁN Sz., <i>Casuistica moralis jegyzet</i> ,

A bűnbánattartás gyakorlatának történelmi fejlődése	előadás, magyarázat	ORBÁN Sz., <i>Casuistica moralis jegyzet</i> ,
A kiengesztelődés szentsége – előzetes fogalmak	előadás, magyarázat	ORBÁN Sz., <i>Casuistica moralis jegyzet</i> ,
A kiengesztelődés szentségének dimenziói	előadás, magyarázat	ORBÁN Sz., <i>Casuistica moralis jegyzet</i> ,
A kiengesztelődés szentségének részei	előadás, magyarázat	ORBÁN Sz., <i>Casuistica moralis jegyzet</i> ,
A gyóntató feladata/szerepe a kiengesztelődés szentségében – gyónási titok kérdése	előadás, magyarázat	ORBÁN Sz., <i>Casuistica moralis jegyzet</i> ,
A kazuisztika módszerének történelmi áttekintése	előadás, magyarázat	ORBÁN Sz., <i>Casuistica moralis jegyzet</i> , RAE, S. B., <i>Erkölcsei döntések: bevezetés az etikába</i> JONSEN, A. R. - TOULMIN, S. - TOULMIN, S. E., <i>The Abuse of Casuistry</i>
A kazuisztikában rejlő lehetőségek újra felfedezése az erkölcsi problémák értékelésében	előadás, magyarázat	ORBÁN Sz., <i>Casuistica moralis jegyzet</i> , RAE, S. B., <i>Erkölcsei döntések: bevezetés az etikába</i> JONSEN, A. R. - TOULMIN, S. - TOULMIN, S. E., <i>The Abuse of Casuistry</i>
Sajátos erkölcsi témák kazuisztikus megközelítése I.	előadás, magyarázat, közös megbeszélés	ORBÁN Sz., <i>Casuistica moralis jegyzet</i> , RAE, S. B., <i>Erkölcsei döntések: bevezetés az etikába</i> JAKAB, G. - ANDRÁS, L., «Erkölcsei esettanulmányok»
Sajátos erkölcsi témák kazuisztikus megközelítése II.	előadás, magyarázat, közös megbeszélés	ORBÁN Sz., <i>Casuistica moralis jegyzet</i> , RAE, S. B., <i>Erkölcsei döntések: bevezetés az etikába</i> JAKAB, G. - ANDRÁS, L., «Erkölcsei esettanulmányok»
Sajátos erkölcsi témák kazuisztikus megközelítése III.	előadás, magyarázat, közös megbeszélés	ORBÁN Sz., <i>Casuistica moralis jegyzet</i> , RAE, S. B., <i>Erkölcsei döntések: bevezetés az etikába</i> JAKAB, G. - ANDRÁS, L., «Erkölcsei esettanulmányok»
Sajátos erkölcsi témák kazuisztikus megközelítése IV.	előadás, magyarázat, közös megbeszélés	ORBÁN Sz., <i>Casuistica moralis jegyzet</i> , JAKAB, G. - ANDRÁS, L., «Erkölcsei esettanulmányok» RAE, S. B., <i>Erkölcsei döntések: bevezetés az etikába</i>
Sajátos erkölcsi témák kazuisztikus megközelítése V.	előadás, magyarázat, közös megbeszélés	ORBÁN Sz., <i>Casuistica moralis jegyzet</i> , JAKAB, G. - ANDRÁS, L., «Erkölcsei esettanulmányok» RAE, S. B., <i>Erkölcsei döntések: bevezetés az etikába</i>
Ismétlés. A 2. felmérő megírása		összefoglalás
Könyvészet		
<ul style="list-style-type: none"> • ORBÁN Szabolcs, <i>Casuistica moralis</i>, nyomtatott jegyzet vagy PowerPoint-os fájl • JONSEN, A. R. - TOULMIN, S. - TOULMIN, S. E., <i>The Abuse of Casuistry: A History of Moral Reasoning</i>, University of California Press 1988. • RAE, S. B., <i>Erkölcsei döntések: bevezetés az etikába</i>, Harmat, Budapest 2015. • JAKAB, G. - ANDRÁS, L., «Erkölcsei esettanulmányok», in 		

8.2 Szeminárium	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
Az alábbi témakörökben egy dolgozat összeállítása, szemináriumi alkalommal való bemutatása, ill. megbeszélésének levezetése. Témakörök: <ul style="list-style-type: none">– a kiengesztelődés szentségével kapcsolatos egy egyházi megnyilatkozás ismertetése– más szakterületeken (szociális munka, pedagógia, jog, gazdaság stb.) elkészített „esettanulmány” ismertetése – mint a kazuisztika módszerének ottani alkalmazása	egyéni/kiscsoportos munka; vetített bemutatóval társított interaktív bemutató;	

Könyvészet

- Egyházi megnyilatkozások:
 1. Ordo Paenitentiae – 1974
 2. Codex Iuris Canonici - 1983
 3. Reconciliatio et poenitentia, II. János Pál pápa apostoli buzdítása a kiengesztelődésről és bűnbánatról, 1984 december 2.
 4. Misericordia Dei - 2002
 5. Ferenc pápa a kiengesztelődés szentségéről

- BARA, Z., «La dimensione ecclesiologicala nel rito della penitenza», *Studia Universitatis Babeş-Bolyai, Theologia Catholica Latina* 2005 (2005), 43–55.
- BUSCA, M., «Un proceso di riforma penitenziale ancora aperto», *La Scuola Cattolica* 136 (2008), 178–209.
- CASPANI, P., «Le forme celebrative della penitenza prima del Vaticano II», in M. NARDELLO (ed.), *La riconciliazione e il suo Sacramento*, Associazione Teologica Italiana, Roma 2015, 143–160.
- COLLO, CARLO, «Annotazioni sulla storia della prassi penitenziale. Una lettura attualizzante», in *Confessione addio?: crisi della penitenza e celebrazione comunitaria*, La meridiana, Molfetta (BA) 2005, 41–60.
- FUENTES, M. A., *Rivestitevi di sentimenti di misericordia (Col 3,12)*, EDIVI, Segni (RM) 2014.
- HOLLÓ, L., «Gyón(j)unk-e még a 21. században is?», in http://szepi.hu/irodalom/kedvenc/kc_055.html#t14 [11-10-2017].
- KUMINETZ, G., *A kiengesztelődés szentségei: A gyónás és a betegek kenete*, Szent István Társulat, Budapest 2008, in <http://szitkonyvek.hu/termek/744> [27-2-2018].
- LÁSZLÓ, H., *Isten csodálatos üdvösségpedagógiája: alapvető erkölcssteológia: egyetemi jegyzet*, Kolozsvári Egyetemi Kiadó, Kolozsvár 2007.
- MATUŠKA, P., *A szentgyónás. Út a lelkiismeret tisztaságához és a lélek békéjéhez*, Szent Gellért Kiadó, Budapest 2007.
- PERCĂ, A., *Teologia morală: sacramentul peninței: orientări teologice, istorice și pastorale pentru seminariști și preoți*, Sapientia, Iași 2013.
- ROUILLARD, P., *Storia della penitenza dalle origini ai nostri giorni*, Queriniana, Brescia 2005².
- SANTANTONI, A., *La penitenza: una pagina di storia antica utile per i nostri giorni*, Elledici, Leumann (TO) 1983.
- ZADOK, H. J., «Jog, erkölcs, korrupció», *Mozgó világ* 16/12 (1990), 96–100.
- «Dilemele etice și cadrele de evaluare morală», CCEA, in <http://www.ccea.ro/dilemele-etice-si-cadrele-de-evaluare-morala/> [22-9-2017].
- *La penitenza tra I e II millennio*, in <https://www.libreriadelsanto.it/libri/9788820986490/la-penitenza->

tra-i-e-ii-millennio.html [18-2-2018].

- különböző erkölcsoteológiai folyóiratok (Rivista di Teologia Morale, Alfonsianum stb.), illetve olyan folyóiratok, amelyekben erkölcsoteológiai írások is találhatóak (Távlatok, Mérleg, Sapienzia, Studia stb.)
- olyan – más tanulmányok keretében elsajátított – ismeretek, szakkönyvek, gyakorlatfüzetek, amelyek az esettanulmányok elkészítéséhez, az abból fakadó következtetések levonásához adnak segítséget

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- a kiengesztelődés szentségének jobb megismerése, s e szentség tudatosabb gyakorlása
- olyan kompetenciák elsajátítása, amely segítséget, tanácsadást, útmutatást adhat a mindennapi életben felmerülő erkölcsi kérdések megoldásához

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Első vizsgaidőpontban	szóbeli vizsga	50 %
10.5 Szeminárium	szemeszter idején	egyéni munka	50 %
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei:			
<ul style="list-style-type: none">• a félév közben írt felmérők legalább felének átmenő jeggyel történő teljesítése• a szemináriumi munka teljesítése• a szóbeli vizsgán a legalapvetőbb fogalmak ismerete			
10.7 A parciális vizsga (félévközi felmérő) ideje és formája			
<ul style="list-style-type: none">• félév közben, heti rendszerességgel kerül sor egy-egy rövid teszt megírására az előző heti anyagból• a felmérőkön elért jó eredmény mentesíthet az adott részből a szóbeli vizsga alól			
10.8 Tételsor			
<ul style="list-style-type: none">• a szóbeli vizsgán használt tételsort a diákok legkésőbb a vizsgaidőszak első napjára fogják megkapni• ez egy 13-16 témakört magába foglaló tételsor• a vizsgán ebből húz a diák kettőt (a felelést saját döntése alapján bármelyik tétellel kezdheti, de a másik tételből is kérdeznek ... szükség esetén bármelyik tételből)			
10.9 A szemináriummal kapcsolatos jelenléti kötelezettségek alóli felmentés követelményei			
<ul style="list-style-type: none">• egy, minimum 15 ezer karakter terjedelmű dolgozat elkészítése a szemináriumok témájából (a metodológiai követelmények tiszteletben tartásával), egy erkölcsi kázus/esettanulmány bemutatására			

Kitöltés dátuma

2021. június 2.

Előadás felelőse

Orbán Szabolcs

Szeminárium felelőse

Orbán Szabolcs

Az intézeti jóváhagyás dátuma

2021. 06. 07

Intézetigazgató

Dr. Holló László